

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 129, ЧИСЛО 3, П'ЯТНИЦЯ, 21 СІЧНЯ 2022 РОКУ

1893

Vol. 129, No. 3, FRIDAY, JANUARY 21, 2022

\$2.00

Суд обрав запобіжний захід для Петра Порошенка

Петро Порошенко в залі суду. (Фото: Анна Стешенко)

КИЇВ. – Печерський районний суд Києва обрав особисте зобов'язання запобіжним заходом для п'ятого президента України, лідера „Європейської солідарності“ Петра Порошенка. Він повинен здати паспорти для виїзду за кордон, не відлучатися з Києва чи Київської області без дозволу слідчого, прокурора або суду та з'являтися на виклик слідчого, прокурора або суду. Таке рішення суддя Олексій Соколов оголосив 19 січня у справі про державну зраду і фінансування тероризму.

Таким чином суд не задовольнив клопотання прокуратури, яка просила обрати для П. Порошенка тримання під вартою з альтернативою застави в 1 млрд грн.

Адвокати політика просили не призначати йому запобіжний захід

взагалі. Вони також наполягали, що П. Порошенко не є підозрюваним, оскільки, згідно з позицією захисту, щодо нього не виконали належним чином відповідної процесуальної дії.

За версією слідства, П. Порошенко у 2014 році вступив у змову з проросійським політиком Віктором Медведчуком та іншими особами, щоб організувати постачання вугілля з непідконтрольних Україні районів Донбасу. Його підозрюють у державній зраді та фінансуванні тероризму. П. Порошенко, який очолює зараз опозиційну партію „Європейська солідарність“, вважає справу політичною і звинувачує владу в тому, що вона розправляється з опонентами, не звертаючи належної уваги на російську загрозу.

Радіо Свобода

Переговори НАТО-Росія

БРЮСЕЛЬ. – У штаб-квартирі НАТО 12 січня відбулися заплановані переговори Росії і керівництва Альянсу на тлі наростаючого напруження і розпочатих Кремлем масштабних військових навчань чи не в усіх прикордонних з Україною областях.

Росію на переговорах представляли заступник Міністра оборони Росії генерал-полковник Олександр Фомін, заступник Міністра закордонних справ Росії Олександр Грушко.

З іншого боку був Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг.

Експерти прогнозували, що не

варто сподіватися на якісь далекосяжні результати, оскільки Росія вимагає від НАТО те, на що Альянс за своїм статутом піти не може, а саме анулювати євроатлантичні перспективи для України і Грузії і повернути стартові позиції НАТО у Східній Європі на рівень 1997 року.

„Сторони провели відверту дискусію з широкого кола питань, але є розбіжності між НАТО і Росією, які буде важко подолати, – заявив після чотиригодинних переговорів Є. Столтенберг. – Але той факт, що всі члени НАТО і Росія сіли за один

(Закінчення на стор. 11)

Здійснено атаку на низку урядових сайтів

КИЇВ. – У ніч з 13 на 14 січня здійснено хакерську атаку на низку урядових сайтів, зокрема, Міністерства закордонних справ, Міністерства освіти і науки та інші.

На головній сторінці цих сайтів розміщено повідомлення провокаційного характеру. При цьому контент сайтів не було змінено і витоку персональних даних, за попередньою інформацією, не відбулося. Застосунок „Дія“ працює в штатному режимі.

З метою недопущення поширення атаки на інші ресурси, а також щоб локалізувати технічну проблему, тимчасово призупинено роботу низки інших урядових сайтів.

Служба безпеки України, Кіберполіція та Держспецзв'язок спільно з відповідними органами державної влади займаються розслідуванням інциденту та збирають цифрові докази. Більшу частину постраждалих державних ресурсів вже відновлено, інші будуть доступні найближчим часом.

У СБУ назвали версію про використання хакерами однієї вразливості системи керування контентом лише однією з тих, які опрацьовувалися. Зловмисники зламали інфраструктуру комерційної компанії, що мала доступ з правами адміністру-

(Закінчення на стор. 2)

Український супутник виведено на орбіту

Президент України Володимир Зеленський стежить за пуском ракети. (Фото: Пресслужба Президента України)

Запуск на орбіту українського супутника „Січ-2-30“ відбувся 13 січня з пускового майданчика на мисі Канаверал у штаті Флориди. Україна вперше за 10 років вивела у космос свій супутник. Цей космічний апарат є модифікованим варіантом супутника „Січ-2“.

Його доправила на орбіту Землі ракета-носіє Falcon 9 виробництва компанії SpaceX.

Останній запуск українського супутника відбувся понад 10 років тому. Його загальна маса 170 кг плюс 40 кг корисного навантаження. Висота польоту супутника на круговій орбіті – 663-682 кілометри.

Президент України Володимир Зеленський стежив у режимі онлайн за пуском ракети.

Разом з ним за запуском спостерігали керівник Офісу Президента

Андрій Єрмак, секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, перший віце-президент Національної академії наук України Володимир Горбулін, начальник Національного центру управління та випробувань космічних засобів Володимир Присяжний.

„Я вважаю, що це початок нової фази космічної програми нашої держави. Завдяки українському супутнику „Січ-2-30“ ми отримуватимемо інформацію не тільки від наших партнерів, а й свою власну. Це дуже важливо“, – наголосив президент.

Головний конструктор – начальник проектно-конструкторського бюро космічних апаратів, систем вимірювань і телекомунікацій Конструкторського бюро „Південне“

(Закінчення на стор. 14)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Судитимуть агента військової розвідки

ЧЕРКАСИ. – У Черкаській області за фактом державної зради судитимуть місцевого жителя, який збирав відомості для розвідки Російської Федерації щодо кількості та місця знаходження боєприпасів на території однієї з військових частин. За даними слідства, обвинувачений за завданням представника розвідувального органу Росії збирав відомості, що становлять державну таємницю. Його викрили та затримали в момент фотографування таємних документів. 3 липня 2021 року особа утримується в умовах слідчого ізолятора. (Укрінформ)

■ Україна й НАТО підписали меморандум

КИЇВ. – 17 січня Агентство НАТО з комунікації та інформації (NCI Agency) і Україна підписали оновлений Меморандум про погодження щодо продовження спільної роботи над проєктами у галузі розвитку комунікаційних технологій. „Ми успішно співпрацюємо з Україною протягом кількох років, надаючи їй ключові спроможності та обмінюючись знаннями. За цією оновленою угодою ми поглибимо нашу співпрацю з Україною, щоб підтримати українців у модернізації інформаційних технологій та комунікаційних послуг, а також визначити сфери, де може бути необхідним надання тренування для персоналу. Наші експерти готові до продовження цієї критично важливого партнерства“, – зазначив Генеральний менеджер агентства NCI Людвіг Декампс. 17 січня оновлений Меморандум підписала Посол України, Представниця України при НАТО Наталія Галібаренко. (Укрінформ)

■ Петиція набрала потрібну кількість голосів

КИЇВ. – Петиція на сайті Президента України про запровадження санкцій проти телеканалу „НАШ“ набрала 17 січня необхідні для розгляду 25 тис. голосів. Автор петиції, активіст Сергій Стерненко, пояснює свої вимоги тим, що на цьому телеканалі „трансляються антидержавні висловлювання та пропаганда в інтересах держави-агресора“. Він нагадав, що Рада національної безпеки і оборони раніше запровадила санкції, які призвели до припинення роботи каналів „112“, Zik, NewsOne, UkrLive та „Перший незалежний“. Ці канали пов'язані з головою партії „Опозиційна платформа – За життя“ Віктором Медведчуком. Санкції було застосовано і проти інформаційних ресурсів Шарій.нет, Страна.юа та інших, що розповсюджували антидержавну пропаганду. За законом, протягом трьох робочих днів після набрання потрібної кількості голосів Офіс Президента повинен повідомити про початок розгляду, який має бути здійснений не пізніше ніж протягом 10 робочих днів після цього повідомлення. (Радіо Свобода)

■ Андрій Шевченко повертається

КИЇВ. – Італійський футбольний клуб „Дженоа“ повідомив, що Андрій Шевченко звільнений із посади головного тренера. Він очолював італійський клуб у листопаді 2021 року. Контракт підписали до кінця червня 2024 року. Клуб подякував тренерів та його співробітникам за напружену роботу, яку вони виконали в останні місяці. Технічне керівництво командою буде тимчасово покладено на Абдулая Конко, якому допомагатиме Роберто Мургіта. (Радіо Свобода)

■ Побудували міст через Дніпро

ЗАПОРІЖЖЯ. – 18 січня розпочалися випробування Вантового мосту, який будується в рамках національної програми „Велике будівництво“. 30 вантажних автомобілів вагою 32 тонни кожна виїжджатимуть на міст, щоб перевірити його міцність. Наразі випробовують найбільший прогін мосту – його довжина 270 метрів. Відкриття верхової частини мосту заплановано на 22 січня. Загальна довжина мосту – 660 метрів, висота пілонів – 166 метрів. Історія будівництва мосту – 16 років. Загальна вартість проєкту – 11.9 млрд грн. (Укрінформ)

Приїхала делегація Конгресу США

КИЇВ. – 17 січня делегація Конгресу США відвідала Київ, щоб підтвердити двопартійну підтримку суверенітету й територіальної цілісності України та висловити підтримку її демократичним реформам.

До складу делегації ввійшли сенатори-республіканці Роб Портман, Кевін Крамер, Роджер Вікер та сенатори-демократи Кріс Мерфі, Джин Шахін, Емі Клобучар і Річард Блюменталь.

„Радий вітати двопартійну делегацію Конгресу

США. Ця вчасна візита зміцнює стратегічне партнерство Україна-США, сприяє стримуванню подальшої агресії РФ“, – зазначив Міністер закордонних справ України Дмитро Кулеба.

17 січня Федеральний міністер закордонних справ Німеччини Анналена Бербок здійснила свою першу після призначення візиту до України. 17 січня також розпочала дводенну візиту до України Міністер закордонних справ Канади Мелані Жолі.

Укрінформ

Оприлюднено деталі „вугільної“ справи

КИЇВ. – Державне бюро розслідувань 17 січня оприлюднило деталі справи щодо постачання вугілля з ОРДЛО у 2014-2015 роках, у якій фігурує колишній президент Петро Порошенко.

За версією відомства, у жовтні 2014 року представники вищого політичного керівництва Російської Федерації вирішили залучити до підривної діяльності на території України Віктора Медведчук, який погодився на пропозицію Росії та досягнув певних домовленостей з П. Порошенком, який мав необхідні можливості впливу на вертикаль законодавчої і виконавчої влади. В. Медведчук і вище керівництво Російської Федерації розробили план створення штучного дефіциту вугілля. Російська Федерація спочатку штучно створила дефіцит вугілля для українських енергогенеруючих підприємств. Для цього Росія обмежила постачання вугілля за ще діючими тоді договорами купівлі-продажу.

У свою чергу, керівники ОРДЛО визначили по

одному вугільнодобувному підприємству від „ЛНР/ДНР“, які виступили як постачальники вугілля для України, а після отримання грошей почали його відвантаження.

При цьому В. Медведчук і П. Порошенко вчинили адміністративний тиск на працівників Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Нацбанку, „Центренерго“ щодо сплати коштів безпосередньо керівникам терористичних організацій, укладання прямих договорів купівлі-продажу вугілля з підконтрольних терористам територій та сплати за це коштів, тим самим сприяючи діяльності незаконних терористичних організацій „ДНР/ЛНР“.

П. Порошенко і В. Медведчук прийняли рішення про ререєстрацію місць їхнього знаходження і надання їм розрахункових рахунків підконтрольної території, видаючи їх за національних виробників вугільної продукції.

Укрінформ

Коронавірус: підтвердили Омикрон у восьми регіонах

За минулий тиждень (13-19 січня) у світі захворіли на коронавірус 21,341,240 осіб, померли 51,829 осіб, одужали 9,558,700 осіб; у США захворіли 5,376,128 осіб, померли 13,344 особи; одужали 886,258 осіб; в Україні захворіли 63,915 осіб, померли 975 осіб, одужали 36,712 осіб.

* * *

В Україні 19 січня підтвердили штамп коронавірусу Омикрон у восьми регіонах (Дніпропетровська, Житомирська, Київська, Одеська, Полтавська, Тернопільська, Львівська, Київ). Темпи поширення коронавірусної хвороби поступово зростають. Одна область перебуває на межі „червоного“ рівня, п'ять областей перейшли в помаранчеву зону. Після введення червоного рівня епідемічної небезпеки в державних та комунальних закладах охорони здоров'я будуть призупинені плянові заходи з госпіталізації для переорієнтації вивільнених ліжок на госпіталізацію хворих з коронавірусною хворобою.

Штам Омикрон має значно коротший інкубаційний період – за попередніми даними, він становить від двох до п'яти днів, передається в сім разів швидше в порівнянні зі штамом Дельта. Людина, яка заражена штамом Омикрон, може інфікувати інших вже у першу добу після свого інфікування. Механізм передачі штаму Омикрон

такий, як у попередніх штамів – повітряно-крапельний шлях передачі, тобто, через дрібні крапельки рідини, що виділяються з носа та рота хворого, та потрапляють на слизові людей, які знаходять поруч.

* * *

Кабінет Міністрів 19 січня змінив порядок формування та використання сертифіката, що підтверджує вакцинацію проти COVID-19.

„Дана постанова регулює питання видачі сертифікатів після проведення бустерної дози вакцинації і скорочує термін дії сертифіката після вакцинації з 365 днів до 270 днів, тобто дев'яти місяців“, – сказав під час засідання уряду Міністер охорони здоров'я Віктор Ляшко. Окрім того, постановою змінюються зразки COVID-сертифікатів, зокрема, зазначається факт про вакцинацію бустерною дозою.

* * *

Міністерство охорони здоров'я 19 січня ввело в дію рішення оперативного штабу з реагування на поширення інфекційних хвороб, яким дозволило проведення ревакцинації проти COVID-19 будь-якою вакциною, яка схвалена в Україні, з дотриманням шестимісячного інтервалу після введення останньої дози в первинній вакцинації.

Укрінформ

Здійснено атаку...

(Закінчення зі стор. 1)

вання веб-ресурсів, постраждалих внаслідок атаки.

„Наразі можна говорити, що є окремі ознаки причетності до інциденту хакерських груп, пов'язаних зі спецслужбами Російської Федерації“, – зазначає пресслужба СБУ.

Міністер цифрової трансформації Михайло Федоров запевнив, що дані українців перебувають у безпеці, оскільки через хакерську атаку постраж-

дала працездатність деяких сайтів, а не реєстрів.

Жодне угруповання не взяло на себе відповідальність за хакерську атаку, але російських хакерів, пов'язаних з Москвою, неодноразово звинувачували в кібератаках на українські урядові вебсайти й інфраструктуру в минулому.

У Європейському союзі заявили, що мобілізують ресурси, щоб допомогти Україні справитися з кібератакою на її урядові сайти. Голова європейської дипломатії Жозеп Боррель сказав, що наразі невідомо, хто стоїть за нападом, але „ми можемо здогадатися“.

Радіо Свобода

СКУ закликає приєднатися до кампанії

Світовий Конгрес Українців (СКУ) закликає українські громади та друзів України по всьому світу приєднатися до кампанії #StandWithUkraine #StopPutinNOW та продемонструвати свою підтримку українського народу, його права жити вільно та в мирі на власній землі.

22 січня, в День Соборності України, СКУ Конгрес Українців запрошує приєднуватися до всесвітньої акції, щоб підтримати Україну.

„Російська агресія є серйозною загрозою для суверенітету України, і, безсумнівно, може спричинити масштабну і криваву війну в регіоні, небачену з часів Другої світової війни, – зазначив Президент СКУ Павло Грод. – Ми закликаємо міжнародну спільноту розпочати введення каральних санкцій проти Росії та надати потужну військову і безпеку

ву підтримку Україні!“.

Долучайтесь до кампанії #StandWithUkraine #StopPutinNOW:

1. Завантажуйте банери #StandWithUkraine – #StopPutinNOW.

2. Зфотографуйтеся, тримаючи одне з цих зображень.

3. 22 січня поширте ваше фото на соціальних мережах з гештегами #StandWithUkraine #SayNotoPutin #StopPutinNOW #StoptheWAR againstUkraine.

4. Зверніться з листом до свого обраного представника у владі і висловіть свою підтримку політичним позиціям СКУ.

СКУ

Складні переговори з Росією в Женеві

ЖЕНЕВА. – 10 січня заступниця Державного секретаря США Венді Шерман та заступник Міністра закордонних справ Росії Сергій Рябков провели переговори.

Зустріч між представниками США та Росії у Женеві тривала приблизно 7.5 години. Вона проходила за зачиненими дверима.

С. Рябков на брифінгу розповів, що переговори Росії та США щодо стратегічної стабільності були складними, але конкретними. При цьому він зазначив, що головні питання і надалі залишаються у підвишеному стані, Москва не побачила розуміння їх вирішення в ключі, що влаштовує Росію. За його словами, саме НАТО має зробити крок назустріч російським пропозиціям щодо гарантій безпеки, а не навпаки. Росія не має плянів нападати на Україну, а бойова підготовка військ відбувається на російській території.

В. Шерман після переговорів заявила, що Росія не відповіла прямо на запитання про готовність до деескалації ситуації на кордоні з Україною. Вашингтон нікому не дозволить закрити двері в НАТО для будь-якої країни.

Венді Шерман та Сергій Рябков у Женеві. (Фото: Denis Balibouse)

Заяву щодо переговорів оприлюднив і Державний секретар США Ентоні Блінкен. Він переконаний, що США буде важко досягнути прогресу в перемовинах, якщо Росія продовжить нарощувати війська біля кордонів з Україною.

(Закінчення на стор. 11)

У Відні провели перемовини з Росією

ВІДЕНЬ. – 13 січня відбулося засідання Постійної ради Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЕ). Ця зустріч членів є першою в 2022 році. Протягом року в ОБСЕ головуватиме Польща. Членами ОБСЕ є 57 держав. Метою організації є розв'язання військово-політичних, економічних та безпекових питань.

Міністер закордонних справ України Дмитро Кулеба повідомив, що в ОБСЕ пролунала консолідована міжнародна підтримка України та права держав вільно обирати, частиною якої організації чи союзного договору бути. Сама Україна вперше бере в цих переговорах участь, адже саміт Росія-США 10 січня і засідання Ради НАТО-Росія українських представників не передбачали.

Кремль вимагає юридичних гарантій, що держави Східної Європи ніколи не зможуть стати членами НАТО. НАТО офіційно відкидає цю вимогу. Окрім цього, Кремль хоче зменшення кількості натівського озброєння в Європі.

Маштаби військових навчань і кількість техніки на континенті – те, що США і НАТО готові обговорювати, однак і Альянс загалом, і його країни-члени окремо відкидають можливість того, що Росія може диктувати, кого брати чи не брати до бльоку. Вони наголошують: НАТО буде продовжувати політику відкритих дверей, а щодо України – тільки сама держава та 30 країн-членів бльоку мають право вирішувати, чи долучити її до Альянсу. (LB.ua)

Росія проти тристоронньої зустрічі

МОСКВА. – У Кремлі 17 січня заявили, що не вважають за необхідне залучати США до обговорення російсько-українських відносин. „Навіщо США, щоб обговорювати двосторонні російсько-українські відносини, коли вони зараз повністю індексовані на хід виконання мінських домовленостей, точніше, на відсутність ходу. Не думаю, що для цього потрібні США“, – заявив речник

Президента Росії Дмитро Песков.

Минулого тижня голова Офісу Президента України Андрій Єрмак заявив, що Володимир Зеленський запропонував Джо Байдену тристоронню розмову в режимі відеоконференції за участі Володимира Путіна. За словами А. Єрмака, американська сторона „сприйняла пропозицію з інтересом“. (Радіо Свобода)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Відбувся конкурс крижаних скульптур

ЛьВІВ. – На площі перед Оперним театром 14-15 січня відбувся конкурс скульптур із криги в межах програми Львівського різдвяного ярмарку. Озброївшись льодорубами, болгарками та електропилами, протягом двох днів над створенням скульптур із криги біля головної ялинки Львова працювали п'ятеро професійних скульпторів – випускників Академії мистецтв. Ключова тема робіт – „Свято у Львові“. (Укрінформ)

Друковані засоби державною мовою

КИЇВ. – 25 квітня 2019 року Верховна Рада ухвалила закон „Про забезпечення функціонування української мови як державної“, статті якого впроваджуються поетапно. З 16 січня 2022 року набрала чинності норма мовного закону про те, що друковані засоби масової інформації в Україні видаються державною мовою. Вони можуть видаватися іншими, ніж державна, мовами за умови, що одночасно з відповідним тиражем видання іноземною мовою видається тираж цього видання також і державною мовою. Усі мовні версії повинні видаватися під однаковою назвою, відповідати одна одній за змістом, обсягом та способом друку, а їхні випуски повинні мати однакову нумерацію порядкових номерів і видаватися в один день. Розповсюдження за передплатою друкованих ЗМІ іншими мовами допускається, якщо їх засновники забезпечать можливість передплатити таке саме видання державною мовою. (Радіо Свобода)

Під лід провалилися 17 осіб

КИЇВ. – Державна служба з надзвичайних ситуацій попереджає громадян про небезпеку тонкої криги на водоймах та закликає не легковажити безпекою. Лише за два перші тижні нового року на водних об'єктах країни загинуло 17 людей, із них двоє дітей. Міцної криги, яка скоувала річки та озера до весни, вже практично не існує. А лід, який встигає схопитися на поверхні водойм за кілька морозних днів, може стати смертельною пасткою для тих, хто вирішив випробувати його на міцність. (Укрінформ)

На Говерлі загинула туристка

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – При сходженні на гору Говерла 15 січня одна людина загинула і ще двоє травмувалися, повідомила Державна служба з надзвичайних ситуацій. Усі туристи – мешканці міста Южне, Одеської області. Загинула жінка 1965 року народження. Рятувальники спустили тіло загиблої з гори. Пізніше рятувальники знайшли іншу травмовану особу, жінку 1989 року народження. Її також спустили з гори та надали допомогу. (BBC)

Оприлюднені твори на третю туру

КИЇВ. – 14 січня Комітет із Національної премії України ім. Тараса Шевченка оприлюднив „короткий“ список літературно-мистецьких творів, допущених до третьої тури. Зокрема, у номінації „Література“ допущені: Тамара Дуда (Тамара Горіха Зерня), роман „Доця“; Сергій Нечитайло (Осока), книга прози „Три лини для Марії“; Володимир Пузій (Володимир Аренев), книга прози „Заклятий меч, або Голос крові“; Борис Херсонський, книги поезій „Вклонитися дереву“, „Сталіна не було“. У номінації „Літературознавство і мистецтвознавство“: Дмитро Горбачов, книга „Лицарі голодного Ренесансу“; Григорій Грабович (США), цикл статей „Переосмислюючи Павла Тичину – переосмислюючи український модернізм“; Олена Кашуба-Вольвач, виставковий проєкт „Олександр Богомазов: творча лабораторія“; Аліса Ложкіна книга „Перманентна революція. Мистецтво України ХХ – початку ХХІ ст.“. Визначені кандидати в номінаціях „Публіцистика, журналістика“, „Музичне мистецтво“, „Візуальні мистецтва“, „Кіномистецтво“, „Театральне мистецтво“. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Росія готова атакувати Україну

ВАШІНГТОН. – Білий Дім вважає, що Росія готова атакувати Україну. Про це прес-секретар Білого Дому Джен Псакі сказала репортерам 18 січня. Вона додала, що ситуація довкола України є „більш різкою, ніж була”, і вказала, що „Президент Путін створив цю кризу”. Її оцінка ситуації наступила саме тоді, коли Державний секретар США Ентоні Блінкен готувався до своєї наступної зустрічі з Міністром закордонних справ Росії Сергієм Лавровом 21 січня в Женеві. Е. Блінкен полетів 18 січня в Україну, щоб виявити підтримку США. Відтак він заїде 20 січня до Берліну на чотиристоронні розмови з Британією, Німеччиною і Францією для скріплення єдності Заходу. („AFP”)

■ США спростовують повідомлення

ВАШІНГТОН. – Представник Ради національної безпеки США заперечив повідомлення ЗМІ про те, що США та Європейський Союз відмовились від ідеї виключити Росію з міжнародної системи розрахунків SWIFT у випадку її подальшої агресії проти України. Раніше повідомлення про те, що виключення від SWIFT більше не розглядається, опублікувала німецька газета „Handelsblatt”. „Жоден із варіантів не відкидається”, – заявив представник Білого Дому 17 січня в коментарі щодо повідомлення, пише агенція новин „Ройтерс”. Виключення Росії від SWIFT передбачене в двох законопроєктах щодо подальших санкцій проти Росії, які розглядає Конгрес США. Перший – „Про стримування авторитарних ворожих дій в 2022 році”, поданий сенатором-республіканцем Марком Рубіо, передбачає запровадження санкцій проти SWIFT, якщо та не припинить обслуговувати російські банки, які підпадуть під можливі санкції за цим законом. Обмеження на обслуговування для російських установ через систему SWIFT у випадку дальшої агресії, передбачає і законопроєкт, поданий сенаторами-демократами „Про захист суверенітету України в 2022 році”. (Голос Америки)

■ Британські літаки оминули Німеччину

ШТУТГАРТ. – Військові літаки типу С-17 Об'єднаного Королівства (ОК), які перевозили військову допомогу Україні 16-17 січня, оминули німецький повітряний простір і пролетіли над Данією та Польщею в напрямі України. Цей незвичайний лет викликав запитання безпекових аналітиків, чи Берлін заблокував ці лети у зв'язку з довготривалою німецькою опозицією проти доставки Україні військової допомоги. 17 січня Берлін заперечив це, кажучи, що британська сторона не подала заявки на лет над Німеччиною. Секретар оборони ОК Бен Валес сказав: „Країни обирають НАТО; НАТО не обирає їх. Якщо Росія стурбована розширенням НАТО, може вона повинна запитати себе чому? Коли люди мали свободу вибору, вони вибрали НАТО”. („Stars and Stripes”)

■ Засудили демократичних активістів

ГОНГ-КОНГ. – Восьмеро демократичних активістів Гонг-Конгу були засуджені 9 грудня 2021 року до ув'язнення на терміни до 14 місяців за організування, участь та заклики до участі в заборонених вічах за жертв кривавого придушення Китаєм руху за демократію на Майдані Тіананмен в Пекіні в червні 1989 року. Тоді до одного мільйона осіб демонстрували впродовж шести тижнів. Комуністичний Китай ніколи не подав дійсного числа смертей (офіційно 300) на Майдані і забороняє будь-які згадки про ці події. Коли Британія передала Гонг-Конг Китаєві в 1997 році, був створений закон для захисту свобод для мешканців острова. Але Пекін розпочав сильний тиск в 2020 році, щоб обмежити ці права. Серед найновіших засуджених є 74-літній медійний магнат Джимі Лай. На суді він заявив: „Якщо згадування тих, які вмерли через несправедливість є злочином, тоді заповіді мені той злочин і нехай я терпітиму кару за нього, щоб я зміг розділити тягар і славу цих молодих чоловіків і жінок, котрі пролили кров свою 4 червня, щоб проголосити правду, справедливість і доброту”. („The Guardian”)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Новий успіх гурту „GO_A”

Виступ українського гурту „GO_A” із піснею „Шум” на Евробаченні 2021. (Фото: EBU. ANDRES PUTTING)

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – Наприкінці 2021 року радіо міжнародного пісенного конкурсу Евробачення „ESC Radio” підбило підсумки голосування на найпопулярнішу пісню в історії Евробачення.

Пісня „Шум” гурту „GO_A” увійшла до трійки найпопулярніших. Обійшла навіть найпопулярніший протягом багатьох десятиліть гурт „ABBA”!

Список із 250 композицій, які єврофани вважають найкращими очолила пісня переможниці 2012 року Loreen – „Euphoria”. Після майже 10 років пісня шведки продовжує зачаровувати слухачів. Друге місце дісталось пісні переможців

Евробачення 2021 італійців „Maneskin” — „Zitti e Buoni”. Третє місце посів гурт „GO_A” із піснею „Шум”. Пісня „Solovey”, із якою гурт мав взяти участь у конкурсі 2020 року, також потрапила до списку із 250 найпопулярніших пісень. Вона зайняла 128-ме місце. Пісня Джамали „1944”, із якою вона перемогла на конкурсі у 2016 році, опинилася на 14-му місці. „Dancing Lasha Tumbai” від Верки Сердючки (2007) зайняв 74-те місце, а переможна пісня Руслани „Дикі танці” (2004) – 78-ме. Решта українських представників на Евробаченні опинилась за межами першої сотні.

Наприкінці 2021 року стало відомо, що гурт „GO_A” отримав нагороду Евробачення 2021 за найкращу сценічну постановку.

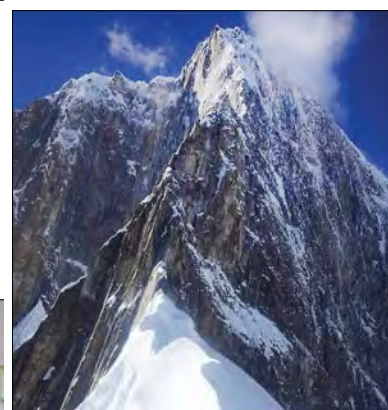
В'ячеслав Полежайко підкорює вершини

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 11 січня в магазині „Free-Ride” відбулася зустріч з В'ячеславом Полежайком, одним з трьох професійних альпіністів, які здійснили першопрохід на вершину гори Анапурна III, висотою 7,555 метрів. З ним були тоді

В'ячеслав Полежайко під час зустрічі. (Фото: Олександр Костирко)

Гора Анапурна III

температурах. Він розповів: „Ми визначили мету – першопроходження нових маршрутів у максимально віддалених маловідомих районах і підкорення 20 серйозних вершин до 2023 року. Серед них пік Черкаси – сходження на безіменну вершину, щоб присвоїти їй ім'я міста.

Серед присутніх було багато людей, які збираються побувати на найвищій українській вершині Говерлі. Вони розпитували В. Полежайку про деталі його походу, важливі для недосвідчених альпіністів.

Микита Балабанов і Михайло Фомин. Сходження відбулося 6 листопада 2021 року. В. Полежайко, президент Черкаської федерації альпінізму і скелелазання, в цьому виді спорту уже 18 років.

В. Полежайко поділився корисною та життєво важливою інформацією про те, як правильно готуватися до сходження, як не замерзнути в зимових горах, як одягатись при низьких

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Відкрили Алею пам'яті жертв

ТЕГЕРАН. – Посольство України в Ірані відкрило поблизу столиці Алею пам'яті жертв рейсу PS752, на якій було висаджено 176 дерев у знак пошани про всіх загиблих у трагедії. 8 січня 2020 року авіокомпанії „Міжнародні авіалінії України“ рейсу з Тегерану до Києва був збитий невдовзі після вильоту з міжнародного летовища столиці Ірану. Загинули всі 176 людей, які були в літаку – 167 пасажирів і 9 членів екіпажу. Серед загиблих – громадяни семи країн, у тому числі 11 українців (усі 9 членів екіпажу і два пасажири).

Іран після кількох днів заперечень офіційно визнав свою провину і назвав влучання в український літак з зенітно-ракетного комплексу своєї протиповітряної оборони помилковим. Біля місця авіокатастрофи співробітники посольства також встановили 11 пам'ятних

Відкриття Алеї пам'яті в Ірані.

знаків з портретами загиблих громадян України. На самому місці трагедії планується встановлення меморіалу.

Радіо Свобода

„Щедрик“ слухає увесь світ

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ України підготувало мультимедійну виставку „Щедрик: виставка“ про шлях української мелодії від фольклорної пісні до відомого на весь світ різдвяного гимну. Виставку провели 12-16 січня в Музеї кіно Довженко-центру. Цього року виставка буде пре-

зентована у США.

„Уже сотню років „Щедрик“ виконує важливу дипломатичну місію: в період Різдвяних свят українська мелодія у англійській версії Carol of the Bells лунає по всьому світу і знайомить іноземців з багатю українською культурою“, — наголосила генеральна директорка Директорату публічної дипломатії та комунікацій Ірина Боровець.

Виставка в Музеї кіно через звук, проєкції, анімації та кінетичні об'єкти виставка розповідає історію „Щедрика“, точки перетину музичної композиції з історією України та світовою культурою.

Відкриття виставки супроводжувалось виступом Камерного хору „Київ“ під керівництвом диригента Миколи Гобдича.

Проект здійснює Міністерство закордонних справ України за підтримки Посольства США в Україні та Western NIS Enterprise Fund (WNISEF).

Міністерство закордонних справ України

На виставці в Музеї кіно. (Фото: МЗС України)

СУМ зібрав подарунки для дітей

НОВИЙ УЛЬМ, Німеччина. – Члени Спілки української молоді (СУМ) з Нового Ульму в рамках добродійної акції „Теплом зігріємо серця“ приготували подарунки дітям українських військових і 17 січня передали їх в Україну. Завдяки спільним зусиллям суміців з різних країн світу, за час проведення цього благодійного проєкту – від 2014 року – дітям українських бійців передано понад 13,931 пакунка із дарунками, на понад 380 тис. дол. У 2018 році добродійний проєкт СУМ „Теплом зігріємо серця“ став переможцем в номінації „Молодіжна та дитяча благодійність“ Національного конкурсу „Благодійна Україна“. (Укрінформ)

Полярники відкопують станцію

ГАЛІНДЕЗ, Антарктида. – Минулого місяця біля української станції „Академік Вернадський“ в Антарктиді зафіксували рекордний за останні 20 років рівень снігу – 2.75 метра. Члени української наукової експедиції відкопують станцію після сильних снігопадів, повідомив 15 січня Національний антарктичний науковий центр. Українські полярники вже відкопали житловий корпус та капличку. Україна має власну станцію в Антарктиді більше 25 років. 6 лютого 1996 року над британською науковою станцією „Фарадей“ замайорів український прапор. (Радіо Свобода)

Встановлять пам'ятник жертвам Голодомору

ВАНКУВЕР. – Представники Конгресу українців Канади та мер Ванкувера Кеннеді Стюарт обговорили питання встановлення пам'ятника жертвам Голодомору в найгустонаселенішому місті Британської Колумбії. Про це 20 грудня повідомив Світовий конгрес українців. Пам'ятник являє собою постать дівчини, що притискає до грудей жменю колосків. Така сама стоїть на меморіалах у Києві та у багатьох інших містах. Дівчина з колосками стала символом незахищеності, страху і розпачу людей, страчено страчених владою. (Укрінформ. Фото: СКУ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ ОК і Канада допомагають Україні

ЛОНДОН. – Об'єднане Королівство (ОК) розпочало доставляти Україні протитанкову зброю, а Канада вислала малий контингент сил спеціального призначення до Києва в часі, коли світ стурбований можливістю російського вторгнення. Україна звернулася до західних країн з проханням про зброю, щоб вона змогла оборонити себе. Виступаючи в британському парламенті 17 січня, Секретар оборони Бен Валес сказав, що ОК „прийняло рішення доставляти Україні легкі протитанкові оборонні збройні системи“. Він додав, що перша така зброя була доставлена 17 січня, а невелике число британських військовослужбовців проводитимуть навчання впродовж короткого періоду часу. Б. Валес не подав деталей, але додав: „Це не є стратегічна зброя, і вона не становить жодної загрози Росії. Вона є для самооборони“. В окремій статті в лондонській газеті „The Times“ 17 січня Б. Валес відповів на претензії Росії до загрози НАТО, пригадуючи, що „ріст членства Альянсу є природною відповіддю цих держав до лихих дій та загроз Кремля“. Окремо, Канада вислала в Україну спецрозділ допомогти уряду у розвитку евакуаційних плянів для канадських дипломатів та їхніх родин у випадку широкомасштабного вторгнення. Міністер закордонних справ Канади Мелані Дзолі зустрілася 17 січня в Києві з Прем'єром України Дмитром Шмигалем, щоб обговорити запобігання „агресивним діям“ Росії. („Al Jazeera“)

■ Не передбачили хаос у Капітолії

ВАШІНГТОН. – Поліція Капітолія не передбачала ризику заворушень перед 6 січнем 2021 року, коли прихильники тодішнього Президента Дональда Трампа ввійшли до Капітолію. Агенція „Асоційтед Прес“ повідомила про це 9 січня, переглянувши різні звіти розвідки, які отримала поліція Капітолія перед цими подіями. Звіти виявляють, що поліція постійно недооцінювала можливість неспокою. Це довело до відставки начальника поліції, хоч його заступниця, яка відповідала за розвідувальні операції, досі залишається на посаді. Звіт Сенату гостро скритикував „брак узгодження про поважну загрозу 6 січня 2021 року“. Високопосадовці поліції твердять, що вони не мали жодних специфічних достовірних інформацій про те, що демонстрації тисяч осіб перед Капітолієм можуть довести до атаки на сам будинок. („Associated Press“)

■ Смертельні пожежі в США

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Філядельфія і Нью-Йорк оплакують смерть 29 осіб в трагічних пожежах. У Філядельфії 5 січня згорів столітній триповерховий будинок, в якому проживали 26 осіб. Загинули 12 осіб, включно з дев'ятьма дітьми. Дім належав міській агенції, яка надає житло малозабезпеченим родинам. Хоч легально там могли проживати лише 12 осіб, агенція знала, що ця кількість була перевищена. Перевірка агенцією минулої весни вказала, що в домі були численні прилади для виявлення диму, але слідчі встановили, що вони не працювали. Теж встановлено, що пожежа почалася, коли п'ятилітній хлопець бавився запальничкою й запалив ялинку. В дільниці Бронкс в Нью-Йорку 9 січня загорівся 19-поверховий багатоквартирний будинок. Загинули 17 осіб, серед них восьмеро дітей. („CNN“, „The Philadelphia Inquirer“)

■ Думки американців про капіталізм

ПРИНСТОН, Нью-Джерсі. – Відома компанія опитувань „Гелуп“ оприлюднила 6 грудня 2021 року висліди свого опитування про те, що думають американці про економічні системи. Більшість опитованих (60 відс.) мають позитивний образ про капіталізм; 72 відс. республіканців, 59 відс. незалежних, і 50 відс. демократів погоджуються. Щодо соціалізму, 38 відс. мають позитивний образ про нього; 10 відс. республіканців, 40 відс. незалежних, і 65 відс. демократів погоджуються. Майже всі (97 відс.) мають позитивний образ про малі підприємства. Щодо великого бізнесу, 46 відс. мають позитивну опінію про нього; 61 відс. республіканців, 46 відс. незалежних, і 34 відс. демократів погоджуються. Лиш 38 відс. мають позитивну думку про федеральний уряд; 15 відс. республіканців, 33 відс. незалежних, і 65 відс. демократів погоджуються. („www.gallup.com“)

Економіка України після СРСР

Коли 30 років тому розпався СРСР, його колишні республіки стали на шлях самостійного економічного розвитку. Тобто пішли від комунізму до капіталізму, кожна своїм шляхом. Щоб дізнатися, що з того вийшло, варто скристати даними Міжнародного валютного фонду (МВФ), який веде статистику подушового Внутрішнього валового продукту (ВВП) в доларах.

На початку 1990-их років середньосвітовий показник подушового ВВП не перевищував 5,000 дол. Економіка всіх пострадянських республік була нижче цього рівня до початку 2000-их років. Зростання у них почалося лише через 10 років. Першою країною, яка у 2003 році перевищила середньосвітовий рівень в 6,240 дол. була Естонія — її подушовий ВВП становив 7,220 дол. За нею були Литва (5,500) і Латвія (5,110). На четвертому місці – Туркменістан (4,190), далі Росія — 3,200 дол.

В Україні подушовий ВВП становив 1,060 дол. Але раптом почали зростати ціни на нафту, і картина змінилася. У 2008 році середньосвітовий показник подушового ВВП зріс у півтора раза, до 9,600 дол. Естонія перевищила його в два рази, її подушовий ВВП становив 18,300 дол. В цілому розмір економіки балтійських країн за п'ять років потроївся. Росія досягла ще вищого результату — 12,500 дол., ріст майже в чотири рази. Казахстан вийшов на п'яте місце, Туркменістан – на шосте. Україна і Вірменія зрівнялися — по 3,900 дол.

Після кризи 2008 року світова економіка відновилася, але темпи такого відновлення в пострадянських республіках були різними. В 2013 році країни Балтії повернули все, втрачене в кризі. Росія вийшла на друге місце, повернувшись на попередній рівень і Україна.

Наступні п'ять років дорого обійшлися усім пострадянським країнам, крім балтійських. Естонія (23,100) вдвічі перевищила середньосвітовий показник (11,500), за нею йшли Литва і Латвія. А подушовий ВВП Росії виявився нижче середньосвітового (11,300) громадяни втратили чверть свого набутку. Україна втратила 900 дол. подушового ВВП.

У 2022 році прогноз МВФ чітко вказує, де на пострадянському просторі проходить межа добробуту. Середньосвітовий рівень подушового ВВП досягне 13,100 дол., Естонія матиме 29,400 дол., Литва — 24,200 дол., Латвія — 21,500 дол. Росія продовжить занепад — її подушовий ВВП складе 11,700 дол.

Азербайджан, Казахстан, Туркменістан і Росія за 30 років не спромоглися позбутися сировинної залежності і опинилися внизу міжнародних виробничих зв'язків. Люди не мають шансів на збагачення, за винятком еліти, яка теж не має мотивації до розвитку і прагне лише збереження свого добробуту й передання його у спадщину. Для цього вони використовують жорсткий режим.

За даними МВФ на жовтень 2021 року подушовий ВВП Росії був 11,273 дол. (63-тє місце в світі), а України 4,384 дол. (109-тє місце в світі). Проте розрив в доходах українців і росіян далеко не такий значний, як видається. Треба брати до уваги реальні доходи, платню середньостатистичної особи.

В Росії така платня за підсумками 2020 року становила 430 дол., у 2021 році зросла до 470 дол.

В Україні середня платня становить 520 дол., а реальна 364 дол. Це менше, ніж в Росії, але український робітник дістає більшу частку національного доходу України, ніж російський. Це пов'язано з структурою економіки, бо в Росії з її сировинним сектором зайнято небагато людей, а Україна спирається не на труби, а на конкретну працю. Українці масово працюють і живуть краще.

Україна зайняла 64 місце із 128 країн у рейтингу за індексом соціального прогресу в 2017 році, опинившись у групі країн, рівень соціального прогресу яких є вищим за середній. При цьому, за основними параметрами Україна випередила Білорусь (65 місце) і Росію (67 місце). Відповідний список опублікувала американська організація Social Progress Imperative.

Оцінювалися доступ до гігієни, житла, харчування, охорони здоров'я, інформації та освіти, а також дотримання прав і свобод людини і ступінь толерантності.

ІСТОРІЯ

Погром українського шістдесятництва

Ярослава Різнікова

12 січня виповнилося 50 років від початку операції КГБ „Блок“ проти діячів української культури, науки, духовності. Це був справжній погром українського шістдесятництва, коли за ґратами опинилися літературний критик Іван Світличний, філософ Євген Сверстюк, публіцист В'ячеслав Чорновіл. Цього ж дня або впродовж неповних півтора року були арештовані поет Василь Стус, письменник Іван Дзюба, математик й публіцист Леонід Плющ, багатолітній в'язень сталінських таборів Данило Шумук, лікар Микола Плахотнюк, інженер-економіст Зиновій Антонюк, реставратор Олесь Сергієнко, поет Іван Коваленко, бібліотекарка Надія Світлична, лікар Семен Глузман, мистець-реставратор Олесь Сергієнко, філософ Василь Лісовий, науковець Євген Пронюк, учитель Василь Овсієнко, літературознавець і перекладач Валерій Марченко.

У Львові та в Галичині були арештовані релігійний діяч Іван Гель, подружжя Ірини та Ігоря Калинців, журналіст Михайло Осадчий, мисткиня Стефанія Шабатура, студент Зорян Попадюк, о. Василь Романюк, викладач Богдан Ребрик, Оксана Попович, Ірина Сенік, Василь Долішній, Володимир Рокецький; юнацькі групи Володимира Мармуса у села Росохач на Тернопільщині та Дмитра Гриньківка в Печеніжині; Роман Калапач і Любомир Старосольський у Стебнику; у Харкові – Анатолій Здоровий, Ігор Кравців; в Умані – Кузьма Матвіюк, Богдан Черномаз; у Кременчуці – Григорій Маковійчук; у Черкасах – Василь Захарченко; у Нальчику – Юрій Шухевич та інші. В Одесі уже три місяці (з 11 жовтня 1971 року) сидів мій тато Олекса Різніків, з 6 грудня – подруга моєї мами Галини Могильницької незламна Ніна Караванська-Строката.

Репресивна машина охопила всі регіони України, де жевріло національне культурне життя – проведено безліч обшуків, тисячі людей були стероризовані допитами, сотні арештовані. Безсумнівно, що ця акція стала ще одним етапом політичних репресій проти українства, що здійснювались радянською владою впродовж всього існування СРСР. Знищувалися цілі наукові школи, напрямки наукових досліджень, перервалися традиції підготовки кадрів наукової еліти. Репресії проти науковців і технічної інтелігенції завдали непоправної шкоди розвитку української науки і техніки. Багато наукових розробок, цінних наукових праць стали речовими доказами у справах і були знищені після закінчення терміну зберігання.

18 травня-6 липня 1928 року в Москві відбувся суд так званої

„Шахтинської справи“, під час якого засуджено велику групу керівників, інженерів, техніків, що працювали на підприємствах вугільної промисловості у Шахтинському районі Донбасу. Понад 2,000 спеціалістів постраждало внаслідок зфабрикованої справи „Харківського центру“ та судового процесу у справі Промислової партії.

У справі „Спілки визволення України“ у 1930 році були репресовані представники української наукової та культурної еліти. Тоді до судового процесу було залучено 474 осіб, з яких засуджено до розстрілу 15, до концтаборів – 192, вислані за межі Української СРР – 87, засуджені умовно – три.

Невдовзі більшовики розгромили Спілку радянських письменників України (репресовано майже половину її членів та кандидатів у члени), а згодом і Всеукраїнську академію наук. Причому, за підрахунками Михайла Кузьменка, найбільше постраждали історики: із 184 репресованих вчених, різні галузі історичної науки представляли 170. „Ніхто не хотів вчитися на історичному факультеті. Посилали в примусовому пляні. Професорів заарештовували майже щороку, і студенти знали, що історія – це паспорт на загибель“, – писав Олександр Довженко.

Тоді ж постраждали тисячі священослужителів, було знищено вісім тисяч пам'яток церковної архітектури, що становило 65 відс. усіх храмів України, було ліквідовано незалежну від Москви Українську Автокефальну Православну Церкву – 13 архієпископів та єпископів загинули у в'язницях...

Апогеєм політичних репресій радянської влади став Великий терор 1937-1938 років. Після анексії західноукраїнських земель з початком Другої світової війни відбулося декілька хвиль депортацій понад 400 тис. етнічних українців. Згодом радянська влада відкрила фронт проти українського підпілля – внутрішні війська НКВД воювали з повстанцями, а сім'ї учасників ОУН та УПА депортували на схід. Упродовж 1944-1953 років за участь в ОУН та УПА або за його підтримку засуджено майже 87 тис. та понад 200 тис. громадян депортовано.

Після смерті Сталіна навіть в умовах „хрущовської відлиги“ до першої половини 1964 року в Україні за націоналістичну діяльність притягнули до кримінальної відповідальності майже 800 осіб і ліквідували 77 націоналістичних організацій.

У травні 1971 року КГБ підготував розлогий звіт „Про особливості ідейно ворожих процесів у середовищі інтелігенції та молоді“, що ліг в основу постанови Політбюро ЦК

(Закінчення на стор. 14)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення
☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510
Володимир Гончарик
E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата
☎ (973) 292-9800 x 3040
Володимир Гончарик
E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Неформальна освіта в школах України Як починався погром 1972 року

Студенти Української академії лідерства. (Фото: Микола Калько)

Кожна свідомо молода людина хоче розвиватися неформально, а Україна в період трансформації прагне утворити нові освітні інституції, які можуть це надати та допоможуть створити нову українську еліту. Одним із таких прикладів є Українська академія лідерства (УАЛ), студенти якої вважають, що мають відповідь на поставлене питання.

УАЛ – це 10-місячна програма неформальної освіти для випускників шкіл, де студенти вивчають фінансову грамотність, менеджмент, історію, філософію, політику, соціологію й чимало іншого, мають можливість подорожувати Україною та поза її межами, спілкуються з успішними підприємцями, отримуючи відповіді на питання, що їх хвилюють, розвиваються у фізичному, інтелектуальному, емоційному та суспільному напрямках.

Саме в напрямку суспільного розвитку академія поставила перед ними завдання – організувати та провести проєкт, орієнтований на

учнівську молодь випускних клас під назвою „Бум“. При його здійсненні студенти підготували різні лекції, які, за попередньо проведеними опитуваннями, цікавлять учнів 9-11 класів. Тематами лекцій стали ораторське мистецтво, менеджмент, кібербезпека тощо. Крім того, для учнів проводили презентацію УАЛ, яка є зразком неформальної освіти в Україні. Після завершення проєкту 80 зі 100 залучених школярів висловили бажання продовжувати розвиватися у цих напрямках.

Проєкт підтвердив свою актуальність та успішність, тому потребує свого подальшого продовження у наступному році, але вже з більшою кількістю лекцій, шкіл, учнів та з виправленням попередніх помилок.

Гасло УАЛ: „Творимо себе – творимо Україну!“ І ми впевнені, що робимо великий внесок у будівництво України нової якості.

Микола Калько,
студент Української академії лідерства, пластун-розвідувач

Хочу написати історикам на замітку. Моя сестра, Валентина, прибула до Києва 12 січня 1972 року. Рановранці. Одразу ж поїхала до Івана Світличного. Годині о 9-й подзвонила до дверей. Двері відчиняються, і двоє красивих юнаків, як Валя їх обізвала, виходять. Вона одразу все зрозуміла та й каже: „Ой, пробачте, я не туди дзвонила!“

Вони усміхаються і кажуть: „Туди, туди, заходьте!“ Беруть її попід ручки і заводять до квартири, а там повно людей – і шукачі, і поняті. Іванко стоїть, дружина його. Валя питають, чому приїхала? Валя їм пояснює, що її брат арештований і сидить уже три місяці в Одесі, тож вона шукає гарного адвоката. Їй люди порадили звернутися до Івана Світличного – він може допомогти знайти такого адвоката.

Завели Валя до кухні, обшукали, почали розпитувати. Все перевірили і повезли на Володимирівську вулицю, в управління КГБ. Там знову допитували, писали протоколи, а ввечері привезли на вокзал і посадили до вагона: „Ідьте!“

На світліні 1968 року: моя дружина Галина Могильницька, Валентина Різнікова-Осинська і я, грішний. Це фото перед колядуванням в Одесі. До мого арешту ще три роки – арештують 11 жовтня 1971 року. Отже, я був три місяці ув'язнений до знаменито-

Олекса Різників з дружиною Галиною Могильницькою і сестрою Валентиною, 1968 рік.

го дня 12 січня. Ніну Строкату арештували 6 грудня 1971 року. Так що В'ячеслав Чорновіл встиг з Калинцем і Стусом створити Громадський комітет захисту Ніни Строкатої-Караванської. Це перша легальна організація такого штибу в СРСР. Але 12 січня почався погром. Я в камері про нього не знав довго.

Олекса Різників,
Одеса

Аделя Григорук служить Гуцульщині

Життя звело мене майже пів століття тому з Аделею Григорук – скромною, і привітною, за плечима якої – досвід, знання, уміння, мудрість. При спілкуванні мене вражає її широка ерудиція, вроджена делікатність, глибока інтелігентність. З багатьох справ переконалася, що їй притаманні непересічні організаторські здібності, кипуча енергія, енту-

Аделя Григорук

Урочиста церемонія нагородження лавреата відбувається щороку 27 серпня – у день народження Івана Франка – на його батьківщині.

У попередні роки премії були удостоєні кардинал Української греко-католицької церкви Любомир Гузар, професор Віденського університету Міхаель Мозер та академік Львівського національного університету ім. І. Франка Олег Шаблій, професорка Українського католицького університету Ярослава Мельник і доцент катедри Східноєвропейської історії Гельсінкського університету Йоганнес Ремі, професорка Мілянського університету Марія Грація Бартоліні, професор катедри історії України Полтавського національного педагогічного університету ім. Володимира Короленка Ігор Сердюк, професор Дрогобицького педагогічного університету ім. І. Франка Леонід Тимошенко.

Міжнародний фонд Івана Франка

FrankoPrize 2022 почав прийом наукових робіт

КИЇВ. – 3 15 січня Міжнародний фонд Івана Франка розпочав приймати наукові роботи і супровідні документи на участь у конкурсі на здобуття Міжнародної премії ім. Івана Франка у 2022 році.

Обов'язковою умовою для участі у конкурсі є заповнення електронної форми за посиланням: <https://forms.gle/CnF2PXqGPZuv3nzh8>, а три друківані примірники монографії з авторграфом автора слід надіслати на поштову адресу Комітету премії: Київ, вул. Володимирська, 48А, офіс 15, Київ, 01054 Ukraine.

Наукові роботи, які подаються на премію, повинні мати міжнародне значення, належати до соціально-гуманітарних дисциплін і ґрунтуватися на засадах наукового осмислення історичних або сучасних процесів у культурі, політиці та суспільному житті України.

Комітет премії приймає наукові роботи з 15 січня до 1 березня 2022 року.

До участі в конкурсі запрошують дослідників, монографії яких були опубліковані у 2019-2021 роках та мають ISBN.

Рекомендувати наукову роботу на здобуття премії може або академічна установа, заклад вищої освіти України та країн світу, з якими Україна має дипломатичні відносини, або лавреати премії попередніх років.

Дослідження мають відповідати позиції І. Франка, яку він висловив за життя: „Ця праця наскрізь критична, діло холодного розуму, натхнена великою ідеєю одноцільності і своєрідності“.

Детальніше з умовами участі у конкурсі на здобуття Міжнародної премії ім. І. Франка можна ознайомитися за посиланням: <http://franko-prize.com.ua/index.php/uk/2016/02/01/600/>

Міжнародну премію ім. І. Франка присуджують щорічно з 2016 року. Лавреат премії отримує грошову винагороду та золотий знак.

зіязм, оптимізм, високе працелюбство і життєлюбство.

А. Григорук – непересічна майстриня слова, яку завжди можна побачити на різних заходах, що проводяться в Косівському районному Будинку культури, художньому інституті, на персональних і групових виставках мистців, відкриттях пам'ятників і пропам'ятних плит. Письменниця – часта і бажана гостя на презентаціях книг літераторів, краєзнавців, мистецтвознавців, у школах, бібліотеках, дитячих садках Косівщини, Вижниччини, Путильщини, Верховинщини, Коломиїщини, Рахівщини, Тлумаччини, де

(Закінчення на стор. 14)

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

IRA
Share Account

2.12% APY*

**ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.**

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:
6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:
32-01 31st Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

*APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 2.10% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 3/1/2021.

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Проект „Батьківська хата“ почав другий сезон

Олена Браво

САН АНТОНІО, Техас. – Проект „Батьківська хата. Homestead“ існує трохи більше року. За цей період відзнято понад 40 фотоісторій, відбулося дев'ять виставок – як персональних, так і у складі потужних українських заходів. Експозиції робіт побачили у США, Україні та Казахстані.

Різдво і батьківська хата – це неподільна частина нашого буття. Адже саме в батьківській хаті, ми вперше впізнаємо загадковість і дух різдвя-

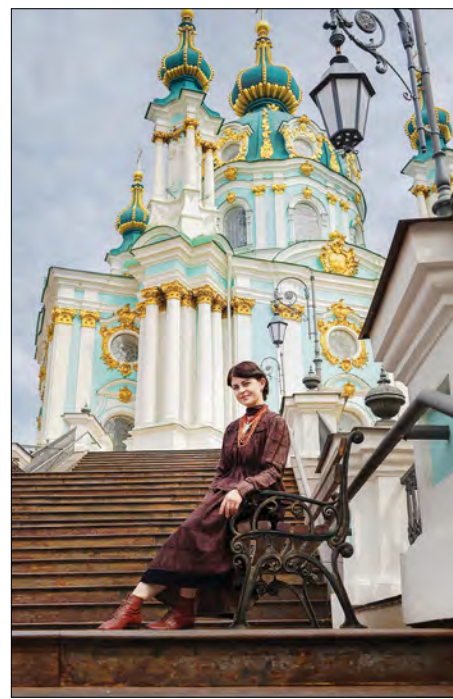
них свят.

Власне до Різдвяних свят команди „Батьківська Хата. Homestead“ та „Ukrainian San Antonio“ підготували продовження унікального україно-американського задуму, який поєднує український народний одяг різних етнографічних регіонів кінця XIX-початку XX ст., що його відзнято на тлі архітектурних форм відповідної території.

Починаючи з 7 січня 2022 року, представлено другий сезон проекту „Батьківська хата. Homestead“. Другий

сезон буде ще цікавішим. Відзнято майже всі основні етнографічні регіони: Буковину, Волинь, Гуцульщину, Закарпаття, Київщину, Лемківщину, Опілля, Поділля, Покуття, Полісся, Полтавщину, Чернігівщину та показано вбрання з дуже рідкісних регіонів Нижнього Подніпров'я (Дніпропетровська область) та Слобожанщини (Харківська область).

Залишилося кілька регіонів, які важко фотографувати – або немає повного строю, або не збереглося жодної хати. Скажімо, віднайти

Модель у міському вбранні на Андріївському узвозі у Києві.

вбрання з півдня України, з Миколаївщини, Херсонщини, Автономної Республіки Крим – це мрія кожного колекціонера, бо костюмів з цих регіонів майже немає. Є поодинокі строї у приватних колекціях і музеях, але, зазвичай, вони у такому стані, що їх вже неможливо вдягнути на людину. Щоправда, можна поєднати для фото чи відео, наприклад, стрій з Дніпропетровської області, а хату – з Запорізької. Територіально вони розташовані поруч, тож їхній побут, якщо і відрізняється, то ці відмінності –

Проект „Батьківська хата. Homestead“ у США та Україні.

(Закінчення на стор. 12)

Вахтанг Кіпіані відвідав Дітройт

Соломія Сорока

ДІТРОЙТ. – 14 грудня 2021 року в домівці Союзу українок Америки відбулася зустріч з відомим українським істориком та журналістом Вахтангом Кіпіані, організована спільними силами Дітройтського осередку НТШ та союзницями.

В. Кіпіані є головним редактором онлайн видання „Історична правда“, ведучим однойменної програми та викладачем Українського католицького університету у Львові. Він почав свою журналістську кар'єру, ставши учасником студентського голодування на Майдані у 1990 році. Є лавреатом премії Олександра Кривенка „За поступ у журналістиці“. Колекціонер друкованих видань, засновник Музею-архіву преси у Києві.

В. Кіпіані розповів про свої нові книжки „Справа Василя Стуса“, „Країна жіночого роду“ та „Дисиденти“, відповів на численні запитання. Виши-

кувалася довга черга до промовця, щоб придбати його книжки з автографом, яких для всіх бажаючих, на жаль, не вистачило. Зустріч пройшла в теплій, піднесеній атмосфері.

В. Кіпіані в Мишигені побував вперше. У Дітройті він відвідав всі українські церкви та українські поселення. Також працював в архівах Українського американського музею-архіву в Гамтремку.

В. Кіпіані любить фотографувати птахів. У його фотоколекції налічується понад 250 видів птахів північної Америки. Але є одна тема, яка посідає центральне місце у житті журналіста і над якою він вже працює понад вісім років. З початком війни на Донбасі, коли масово почали гинути українські військові, добровольці, медики та мирне населення, виникла проблема з ідентифікацією загиблих. Це наштовхнуло В. Кіпіані збирати максимальну кількість імен всіх українців – учасників

Вахтанг Кіпіані на кладовищі в Дітройті. (Фото: Андрій Перекліта)

бойових дій XX ст. От і цього разу під час візиту до США В. Кіпіані веде пошук в архівах, українські цвинтарі, де фотографує та закаталогує могили. Він вирішив відвідати український цвинтар в Дітройті, але йому пояснили, що українці в Мишигені не мають окремого кладовища. Це не зупинило невтомного історика. Разом з Андрієм Переклітою він відвідав кладовище Evergreen, де вони відкопали зарослу і засипану землею забуту могилу старшини УНР, учасника бою під Крутами Миколи Янова. Біля нього також була похована його дружина Ніна Янова, що була сестрою милосердя українського війська. Про неї В. Кіпіані знав і вже давно шукав її могилу, а от могила її чоловіка стала справжньою знахідкою.

Вахтанг Кіпіані в домівці США. (Фото: Наталія Шморон)

НОВИНИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

„Заборонена коляда“ прозвучала в УКУ

Львів. – 12 січня у студентському просторі нового колегіуму УКУ актори Шкільного театру „На Симонівих стовпах“ представили Сокиринський вертеп. Свій виступ вони присвятили 50-им роковинам початку арештів української інтелігенції у Львові. За прикладом вертепу 1972 року, який збирав кошти на підтримку арештованих дисидентів, студенти кинули клич і розпочали збір для українського політв'язня Владислава Єсипенка, кореспондента проєкту „Крим. Реалії“ від Радіо Свобода.

В. Єсипенко був затриманий співробітниками Служби безпеки Росії в Криму 10 березня 2021 року за звинуваченням у зборі інформації „на користь спецслужб України“, а також зберіганні в автомобілі „саморобного вибухового пристрою“. Покарання за заявленими статтями передбачає до 12 років позбавлення волі. За час, поки В. Єсипенко перебував у слідчому ізоляторі, він заявляв про тортури з боку російських спецслужб. Офіційної інформації від російських силових структур про слідчі дії щодо

В. Єсипенка немає. Міністерство закордонних справ України, український омбудсмен, Європейська та Міжнародна федерації журналістів, президент Радіо Свобода Джеймі Флай закликали до негайного звільнення та зняття всіх звинувачень із кореспондента.

На початку свого виступу студенти УКУ пригадали про масові арешти учасників вертепу 1972 року органами КГБ під назвою операція „Блок“. Тоді серед затриманих були Іван Світличний, Василь Стус, Євген Сверстюк, В'ячеслав Чорновіл та інші. Ці арешти стали лише початком масових репресій проти української інтелігенції. Протягом 1972 року було заарештовано 100 осіб, серед яких 20 січня – священик Василь Романюк (згодом Патріарх УПЦ КП Володимир), 18 квітня – літературознавець Іван Дзюба, 11 травня – психіатр Семен Глужман, 18 травня – філолог Надія Світлична, 11 – серпня поет Ігор Калинець, а 27 березня 1978 року – Мирослав Маринович, проректор УКУ.

„Я радий, що нам вдалося запро-

Заборонена коляда 1972 року. (Фото з архіву КГБ)

сити учасників тієї коляди, які 50 років тому, попри небезпеку переслідувань, славили Христа. Ми розуміємо, що завдяки цим людям можемо сьогодні вільно колядувати“, – зазначив режисер театру Євген Худзик.

Актори читали поезії серед живих свідчень учасників тих подій. Вела вечір Іванка Крип'якевич-Димид.

І. Калинець поділився спогадами про заборонену коляду. За його словами, колядувати тоді ходили великими ватагами. Олена Антонів (друга дружина В. Чорновола) збирала молодь і вчила їх колядок, які люди переважно не знали.

Очевидці переповіли як відбувалися арешти. Обшуки назавжди закарбувалися в дитячій пам'яті доньки І. Калинця – Звенислави. Тоді дівчинці було вісім років. „У нас переглядали кожну сторіночку книжки. Тоді забрали багато речей, які потім фігурували у справі проти моєї мами. Попри обшуки, того дня дозволили, щоб дідусь таки відвів мене до школи. Дорогою, за наказом старших, я мала попередити Стефу Шабатуру, яка жила поруч. У вікнах

її помешкання горіли світла і виднілися силуети багатьох людей. Так я зрозуміла, що обшуки відбуваються не тільки в нас“, – каже З. Калинець.

Леся Рудавська, ще одна учасниця колядничої ватаги, яка в ті часи була студенткою першого курсу, розповіла про постать О. Антонів, котра багато доклалася до виховання молоді. Спогадами також ділилися Михайло Костів, Микола Горинь, Любов Маринович, Зорян Попадюк та інші.

На завершення актори підготували для гостей Сокиринський вертеп XVIII ст. (дійство, створене за найдавнішим українським сценарієм з ляльками, бароковою пластикою та колядою з різних куточків України) з частуванням узвару з пампухами.

Вертеп під керівництвом режисера Є. Худзика нещодавно відвідав помешкання М. Мариновича, сім'ї Михайла Гориня, першого ректора УКУ о. Михайла Димида, музиканта Тараса Чубая, педагога Павла Хобзєя, виступив у Шевченківському гаю та у Національному музеї ім. Андрея Шептицького.

Відділ інформації УКУ

Сокиринський вертеп XVIII ст.

Маринович став лавреатом у Вашингтоні

До 30-ої річниці Незалежності України, Американсько-український фонд (The U.S.-Ukraine Foundation), що у Вашингтоні, склав перелік „30 Stars of Ukraine“ („30 зірок України“) – людей, які представляють Україну на світовій арені та власним успіхом привертають увагу всього світу до таланту, сили та духу українського народу. До списку лавреатів, у якому представлені українці з усього світу, увійшов дисидент, правозахисник, публіцист, член-засновник Української Гельсінкської групи, проректор Українського католицького університету Мирослав Маринович.

Серед лавреатів – українська диригентка Опері та філармонійної оркестри в місті Грац Оксана Лінів, письменники Сергій Жадан та Оксана Забужко, кінорежисер та політв'язень Олег Сенцов, співачка Джамала, народна артистка України Ада Роговцева та інші.

Церемонія нагородження відбулася 29 грудня 2021 року під час онлайн-заходу „Україна у Вашингтоні та за його межами“.

У своїй нагороді М. Маринович вбачає знак нерозривного зв'язку української діаспори з Україною, на який не впливає неминуха зміна поколінь.

Минулої осені М. Маринович відвідав США, де мав низку презентацій англomовного перекладу своєї книги спогадів „Всесвіт за колючим дротом. Спогади українського радянського дисидента“. Англійською мовою книжка має назву „The Universe behind Barbed Wire. Memoirs of a Ukrainian Soviet Dissident“. Автором передмови та промовтером англomовного видання став відомий історик Тімоті Снайдер. Також він прочитав лекцію в університеті Нотр-Дам (University of Notre Dame du Lac) на тему „Віра в комуністичній та посткомуністичній Європі“, де зібрав

Мирослав Маринович (ліворуч) дарує підписану збірку своїх мемуарів „Всесвіт за колючим дротом“ Карлові Гершману, багаторічному президентові Національного фонду демократії та давньому прихильнику українських правозахисників.

повну залу слухачів. Під час лекції він поділився власним досвідом пережиття репресій проти церкви

та її становлення після розпаду комунізму.

Відділ інформації УКУ

НОВІ ВИДАННЯ

Розповідь про селище Кобижча

Микола Козаченко

У Києві видали книгу Миколи Гриня „Кобижча: від сивої давнини до сьогодення“.

Історію цього поселення на березі однойменної річки, яке заснували понад тисячу років тому чи то кобники-чаклуни, чи кобзуники-музиканти й співаки, в архівах, літописах, наукових працях, на сторінках газет, журналів, в інших джерелах вивчав і

доніс до читача уродженець села Козацьке Ніжинського району М. Гринь.

Тернистим і складним виявився шлях до читача цього історико-краєзнавчого дослідження про колись найбільше поселення України, в якому жило понад 15 тис. осіб, колишній центр козацької сотні спершу Ніжинського, а потім Київського полків Гетьманщини, волосний та районний центр.

Книга, в якій понад 600 стор., кілька десятків фотографій з життя села та його трудових колективів, багато архівних документів, які оприлюднюються і вводяться в науковий обіг вперше, все ж прийшла до масового читача. Відтепер і Кобижча має справжню писану і друквану „біографію“.

Друквані життєписи мають й інші села Бобровиччини. Серед них Козацьке – рідне село М. Гриня, біографію якого він вивчив і написав кілька років тому. Пощастило мати книги про свої села людям з Майнівки, Ярославки, Марківців, Наумівки.

Автор книги про Кобижчу торік порадував земляків ще одним дослідженням. Мова про книгу „Кам'яної справи художник“ про відомого українського інженера, будівничого, професора архітектури Миколу Даміловського, якого комісари-биль-

шовики звинуватили в українському буржуазному націоналізмі та участі у вигаданій ними організації Спілка визволення України.

Переговори...

(Закінчення зі стор. 1)

стіл і обговорили важливі теми, є добрим знаком“.

Є. Столтенберг розповів, що Альянс запропонував Росії: запланувати серію зустрічей для обговорення важливих тем; обговорити обмеження використання ракет у Європі.

Однак, за словами Є. Столтенберга, „російська сторона дала зрозуміти, що не готова“.

Є. Столтенберг вкотре повторив, що Альянс готовий до переговорів з Росією, але не піде на компроміс щодо своїх основних принципів – поваги до територіальної цілісності країн та їхнього права самостійно обирати, в які союзи вступати. Кожна країна має право самостійно обирати свої механізми безпеки, сказав він, а це означає, Росія не має права вимагати, щоб Альянс закрив двері перед Україною. Лише Україна та НАТО можуть вирішити, чи стане вона його членом. Росія не може накласти вето на вступ України до НАТО, наголосив він.

„Якщо Росія ще раз застосує силу проти України і зробить нове вторгнення в Україну, то нам доведеться серйозно подумати про необхідність подальшого збільшення нашої присутності у східній частині альянсу, – заявив Є. Столтенберг. – Будь-яке застосування сили щодо України стало б серйозною політичною помилкою, за яку Росії доведеться заплатити високу ціну“.

Генеральний секретар НАТО також висловив жаль, що „Росія закрила дипломатичну місію при НАТО, ми також шкодуємо, що вони закрили офіс НАТО у Москві“.

Після завершення переговорів НАТО-Росія перед журналістами виступив заступник Міністра закордонних справ Росії О. Грушко, який висловив сподівання, що російській делегації вдалося донести думку НАТО про те, що ситуація стає „для Росії нестерпною“.

Москва бачить для себе загрозу в можливому вступі України до НАТО, а тому не вважає це питанням свободи вибори.

„У своєму військовому будівництві США та їхні союзники намагаються домогтися переваги в усіх операційних середовищах. Це суша, повітряний простір, морські простори, а тепер космос і кіберпростір. На всіх можливих театрах військових дій. Концептуально, оперативне та технічно знижується стеля застосування ядерної зброї“, – сказав О. Грушко.

Щодо відновлення роботи місії НАТО, то було сказано, що пропозицію почули, але відповіді російська сторона поки що не дала.

Міністерство оборони Росії опублікувало тези виступу на переговорах НАТО-Росія О. Фоміна:

„Москва пропонувала заходи щодо деескалації обстановки, але вони були проігноровані, що створює передумови виникнення інцидентів та конфліктів. Росія наполягає на обговоренні своїх пропозицій щодо гарантій безпеки: нерозширення НАТО на схід за рахунок України та інших країн, нерозміщення в Європі нових американських ракет середньої та малої дальності, обмеження діяльності НАТО в Європі та виключення нарощування контингентів передового базування. Угоди про гарантії безпеки для Росії мають бути підготовлені у найкоротші терміни“.

Засідання Ради НАТО-Росія стало другим колом дипломатичних спроб вирішити шляхом переговорів суперечності між Росією і Заходом щодо України і безпекової ситуації у Східній Європі. Першим колом 10 січня була зустріч між представниками США та Росії в Женеві.

Раду НАТО-Росія створили два десятиліття тому, але її діяльність була припинена після того, як Росія анексувала український півострів Крим у 2014 році. Відтоді Рада збиралася лише епізодично. Попередня зустріч була у липні 2019 року.

Радіо Свобода

Складні переговори...

(Закінчення зі стор. 3)

„Частиною російської стратегії є висунення списку абсолютно нездійсненних вимог, а потім стверджувати, що інша сторона не хоче працювати спільно, і використовувати це як свого роду виправдання агресивних дій“, – наголосив Е. Блінкен.

Зокрема, за його словами, росіяни „хочуть втягнути нас у дискусію про

НАТО, а не зосередитися на поточному питанні, яке полягає в їхній агресії проти України“.

„Буде дуже важко досягти реального прогресу, якщо Росія продовжить ескалацію свого військового нарощування та свою запальну риторику. Ми чітко дали зрозуміти Росії, з чим вона зіткнеться, якщо продовжить йти цим шляхом – з серйозними наслідками“, – наголосив він.

“ВВС”

UKRAINIAN FCU WE START & END WITH U

Offering a Full Line of
PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на нерухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

Nationwide Access

Members have access to 30,000 no-fee ATMs and 5,000 Shared Branches nationwide through CO-OP network

UKRAINIAN **УКРАЇНСЬКА**
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

ROCHESTER, NY | AMHERST, NY | BOSTON, MA | BUFFALO, NY | CHARLOTTE, NC
CITRUS HEIGHTS, CA | FEDERAL WAY, WA | PARMA, OH | PORTLAND, OR
RANCHO CORDOVA, CA | SYRACUSE, NY | VANCOUVER, WA | WEBSTER, NY

ukrainianfcu.org

FEDERALLY INSURED BY NCUA

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Привітали з 80-літтям

На відзначенні дня народження Анна і Остап Мацілінські (посередині) серед учасників святкування.

Віра Боднарук

НОРТ ПОРТ, Флориди. – На відзначення 80-ліття активного члена української громади Остапа Мацілінського його друзі 2 січня зробили пожертви в його честь для Товариства української мови ім. Шевченка на

допомогу „Просвітам“ в Україні.

Товариство вже понад 30 років допомагає обласним „Просвітам“ та деяким університетам і бібліотекам українськими книжками друкованими в діяспорі, фондами на видавничу діяльність, стипендіями потребуючим студентам.

Проект „Батьківська хата“...

(Закінчення зі стор. 9)

незначні. Такі світлини представлені у другому сезоні.

Також виконавцям проекту вдалося заглибитись не тільки в основні регіони, а й в різні райони та селища однієї місцевості. Як от повністю показати Київську область, задіяти всі хати в музеї і продемонструвати, як відрізняються і чим схоже вбрання та обійстя в цьому конкретному регіоні. Наприклад, в проекті відзнято чотири строя з Київщини: Центральної, Правобережної, Лівобережної та півдня Київської області. Так само показали різні райони Полтавської, Чернівецької, Чернігівської областей. Дуже цікаво спостерігати, як змінювалися особливості вбрання у кожному районі, в кожному селі однієї області. У Національному музеї народної архітектури і побуту є дві хати із села Яснозір'я Черкаської області. Цьому селу притаманний унікальний одяг, якого немає ніде в Україні, – довгі корсетки та сорочки з оригінальною вишивкою. Тож є цілих три фотоісторії одного села. Цікаво спостерігати, як

господарі по-різному облаштовували свої обійстя в одному селі. Жінки, маючи, здавалося на перший погляд, одну схему пошиття сорочки та корсету, вміли були модними і стильними. Бо одяг шили з різних матеріалів та оздоблень. І вишивали такі різні і водночас схожі візерунки на сорочках різними нитками та різними кольорами. То могла бути і чорна, і червона нитка, і всі відтінки природних барвників – від світло- до темно-коричневого.

Розпочато зйомки проекту в США. Створюємо фотоісторії на тлі відомих будівель того чи іншого штату. Бо для дітей, народжених в діяспорі, батьківська хата знаходиться у США, але вони пам'ятають, звідки походить їхній рід. Наразі вже зроблено декілька фотоепізодів у Вашингтоні. Також відзняли міське вбрання на Андріївському узвозі у Києві. Такі фотоісторії є незвичними, бо зазвичай знімають лише село.

Багато позитивних емоцій отримали від небайдужих американців під час фотопроцесу в США. Всі посміхались, махали руками, фотографували! Американці питали звідки ми, що саме ми робимо. Така зацікавленість показує, що те, що ми робимо, потрібно українцям, які живуть за межами своєї рідної землі.

Coverdell Education Savings Account (ESA)

A federal tax-advantaged educational savings program
the Coverdell ESA funds education expenses - not retirement.

- ✓ Allows for after-tax contributions of up to \$2000 per child annually.
  - ✓ Interest on contributions grows tax-free.
  - ✓ Account must be established before child turns 18. Deposits can be made until age 18.
  - ✓ Withdrawals can be made until age 30 for qualified educational expenses.
  - ✓ By age 30 unused funds can be transferred to a younger family member's Coverdell account.
  - ✓ No annual maintenance fee.
  - ✓ If used for qualified education expenses distribution can be tax-free.
- Income limits apply.

CURRENT RATE
3.25%*

* RATES SUBJECT TO CHANGE.
NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 973-292-9800 • WWW.UNAINC.ORG

INSURING OUR COMMUNITY FOR OVER 125 YEARS!

UKRAINIAN SISTERS
THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency

631-764-5388

631-727-2880

Ukrsistersag@gmail.com

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправках)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

**Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 40-літнім досвідом!**

973-574-8800

Fax: 973-574-8887

e-mail: computopr@aol.com

SELFRELIANCE VISA® CREDIT CARDS
 MAXIMIZE CONVENIENCE. MINIMIZE RISK. CONTACTLESS PAYMENTS.
 \$0 ANNUAL FEE • \$0 FOREIGN TRANSACTION FEES • \$0 CASH ADVANCE FEES • \$0 BALANCE TRANSFER FEES

0% APR*

У нас завжди для вас є ЧУДОВІ ПРОПОЗИЦІЇ!

Перекази балансу

0% APR* на 12 місяців

Для нових та існуючих рахунків

Коли ви переказуєте існуючий баланс з кредитних карток інших фінансових установ на свою Selfreliance Visa® кредитну картку від 1 січня 2022 р. по 28 лютого 2022 р.
 Balance transfer fee 1.99% or \$5.00, whichever is greater

LEARN MORE AND APPLY ONLINE

*APR = Annual Percentage Rate. Credit card balances transferred to your Selfreliance Visa® credit card between January 1st and February 28, 2022 will receive 0% APR for 12 months from date of transaction. All balances transferred during this promotion are subject to a balance transfer fee of 1.99% of the transferred amount or \$5.00, whichever is greater. The transfer fee will be added to the Selfreliance Visa account associated with the transferred funds. Finance charges will begin accruing on date of transaction. For new and existing cardholders. After the promotional time frame expires, remaining balance will migrate to the standard APR applicable on Selfreliance VISA® accounts. The current APR is 14.9% for Visa® Classic credit card, 9.9% for Visa® Preferred Rate credit card, 11.9% for Visa® Platinum Rewards and Cash Back credit cards. All SFCU loan programs rates and terms are subject to change at any time without notice. For further information, please call toll free 1.888.222.8571.

EQUAL OPPORTUNITY LENDER

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622, 773-328-7500

SELFRELIANCE.COM

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656	773-589-0077	734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106	973-373-7839	26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091	586-757-1980
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067	847-359-5911	558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306	201-795-4061	11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212-3059	313-366-0055
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108	630-307-0079	60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981	973-887-2776	7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322	248-487-0330

Аделя Григорук...

(Закінчення зі стор. 7)

діти читають її вірші та співають пісні.

Народилася вона 1 січня 1952 року в селищі Обертині Тлумацького району Івано-Франківської області. Закінчила з відзнакою Чернівецький державний університет ім. Юрія Федьковича, працювала викладачкою української мови та літератури Косівського технікуму народних художніх промислів ім. В. Касіяна, завідувачкою відділення соціально-гуманітарних дисциплін. Після реорганізації навчального закладу – заступницею директора коледжу з навчальної роботи. Після набуття коледжем статусу інституту прикладного та декоративного мистецтва, призначена на посаду доцентки, завідувачки катедри соціально-гуманітарних дисциплін та проректорки з наукової роботи. Піднесла на якісно новий рівень навчально-методичну роботу, сприяла запровадженню в навчальний процес інноваційних педагогічних технологій.

Із 2009 року А. Григорук працювала старшим науковим співробітником науково-дослідної лабораторії „Гуцульська етнопедагогіка і гуцульщино-знавства“ Національної академії педагогічних наук України, стала авторкою програми „Гуцульщи-

нознавство в 2-4 класах початкової школи“. Вона – авторка і упорядниця книжок серії „Бібліотека гуцульської школи“, якими користуються вчителі шкіл регіону для доповнення змісту навчальних предметів місцевим краєзнавчим матеріалом. Має кілька сотень публікацій в українських і закордонних наукових та літературно-мистецьких виданнях.

А. Григорук – членкиня Наукового товариства ім. Шевченка, учасниця і доповідачка багатьох міжвузівських, регіональних, всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій.

Час не стоїть на місці. Життєвий кошик все більше наповнюється плодами прожитих років. Письменниця створила низку прозових та поетичних книг для дітей. Окремі казки для дітей перекладені англійською, румунською та польською мовами. Багато дитячих віршів А. Григорук покладено на музику.

Творча праця А. Григорук відзначена низкою нагород, їй присвоєно звання „Заслужений працівник освіти України“.

1 січня 2022 року відома журналістка і письменниця, перегортає чергову сторінку на життєвому календарі. Тож побажаю їй міцного здоров'я, щирих друзів і колег, творчої сили й наснаги на довгі роки!

Марія Порох,

Косів, Івано-Франківська область

Український супутник...

(Закінчення зі стор. 1)

Костянтин Білоусов зазначив, що „Січ-2-30“ забезпечить Україні доступ до інформації, якою вона не мала останні 10 років.

Супутник призначений для отримання цифрових зображень поверхні нашої планети, що можуть застосовуватися в землекористуванні, сільському та лісовому господарстві, картографії, для контролю водних ресурсів та надзвичайних ситуацій і стихійних лих, у сфері безпеки й оборо-

ни, при виявленні протиправної діяльності. Після запуску супутник „Січ-2-30“ буде залучений до участі у програмі Європейського Союзу зі спостереження за Землею.

Космічний апарат розробило та виготовило Конструкторське бюро „Південне“ ім. М. Янгеля разом з українськими підприємствами „Гартрон-Арко ЛТД“ (Харків), „Гартрон-Юком“ (Запоріжжя), „Захист і автоматизація об'єктів НДІРВ“ (Харків), КБ „Арсенал“ (Київ), Державне науково-дослідне підприємство „Конекс“ (Львів).

Пресслужба Президента України

Старт ракети-носія Falcon-9 компанії SpaceX. (Фото: „Німецька хвиля“)

Погром...

(Закінчення зі стор. 6)

Компартії України від 27 липня 1971 року, де йшлося про необхідність „вжити заходів по протидії нелегальному розповсюдженню антирадянських і інших політично шкідливих матеріалів“.

Виконуючи постанову партійного керівництва, КГБ УРСР розпочав операцію „Блок“. Але, незважаючи на арешти та людські втрати, боротьба продовжувалась. На місце засуджених та репресованих із впертою одержимістю йшли нові й нові люди.

У 1976 році за ініціативи М. Руденка, відомого українського письменника і філософа, колишнього секретаря парткому Спілки письменників України, було створено Українську Гельсінкську групу (УГГ).

До УГГ ввійшли хемік Оксана Мешко; письменник-фантаст Олесь Бердник; правник Левко Лук'яненко; інженер Мирослав Маринович; історик Микола Матусевич. Засновниками стали також мікробіолог Ніна Строката, вчитель Олекса Тихий, юрист Іван Кандиба. Представником групи в Москві було призначено генерала Петра Григоренка.

До початку активної діяльності української гелсінкської групи Захід майже не мав інформації про політв'язнів. Але засновники УГГ спромоглися влести боротьбу за незалежність України в широкий світовий контекст боротьби за права людини. Проти членів УГГ знову запрацювала злагоджена і страшна машина терору.

У 1978-1980 роках були репресовані майже всі члени-засновники Групи, але до її лав вступили Ольга Гейко-Матусевич, Віталій Калениченко і Василь Стрільців, В'ячеслав Чорновіл, Василь Січко, Петро Січко, Юрій Литвин, Володимир Малинкович, Михайло Мельник, Василь Овсієнко.

1979 року в Мордовських таборах засуджені політв'язні створили Групу сприяння виконанню Гельсінкських угод у місцях позбавлення

волі: Оксана Попович, Богдан Ребрик, о. Василь Романюк (згодом – Патріярх Володимир), Ірина Сенік, Стефанія Шабатура, Данило Шумук, Юрій Шухевич-Березинський.

7 липня 1988 року Група трансформувалася в Українську Гельсінкську Спілку, яка дала поштовх створенню першої політичної партії в Україні.

Сила й величезна моральна перевага українських правозахисників над радянським режимом полягали в тому, що вони не стали підпільниками, а підписували документи своїми іменами, відкрито демонстрували позицію та вимоги, апелюючи до радянського закону і міжнародних правових документів, підписаних СРСР.

Фактично ці люди продовжили боротьбу за свободу українського народу не рушницею, як це робили раніше повстанці, а легальними методами. У невольній країні вони почали поводитися як вільні громадяни, намагаючись здійснити свої конституційні права на свободу слова, друку, демонстрацій, асоціацій. У суспільстві з'явилася незалежна громадська думка. Вона об'єднала людей різного світогляду й національностей навколо розуміння, що гарантом свободи є лише незалежна держава, бо за колоніального становища не може бути й мови про дотримання прав людини.

Ярослава Різнікова, заступник директора Департаменту-начальник управління культури, національностей та релігій Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації, лавреатка літературних премій ім. Григорія Сковороди та ім. Івана Франка

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

UNION FUNERAL HOME LYTWIN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

З великим болем і смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 6 січня 2022 року відійшов у вічність в м. Норт Порт, Флориди, наш найдорожчий і улюблений Чоловік, Тато, Дідо, Прадід, Вуйко, Стрийко, суспільно-громадський діяч і патріот України й Америки

св. п. Атанас Тарас Кобрин

наймолодша дитина покійних Олекси і Катерини Кобрин.

Атанас народився 8 березня 1928 року в с. Якубова Воля біля Дрогобича, Україна. Оженився з за Катериною Осадців 12 липня 1952 року.

Покійний переїхав до Норт Порту в 1994 році. Був активним членом різних визначних організацій, як Українська католицька церква Входу в Храм Пресвятої Богородиці, братство колишніх вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії. Був колишнім Головним Командиром Українських-Американських Ветеранів і інших релігійних й громадських організацій.

Дух покійного полинув на зустріч з покійними улюбленими батьками, братом, сестром, улюбленим сином Андрієм Богданом, який помер в 1994 році.

У глибокому смутку залишились:

- сини – Олесь Зенко, Полковник Адриян Ігор з дружиною Ангелітою і сином Северіном Богданом
- дочка – Марія Люба з дітьми Галинкою і Юрком, і внучками Вірочкою і Надійкою
- невістка – Дженес Кобрин з дочкою Ліною,
- братова – Стефанія Осадців з родиною, дальша родина в США, Канаді й Україні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Панахида була відслужена в середу, 19 січня, в похоронному закладі Farley, а похоронні відправи відбулися в четвер, 20 січня, в Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці. Поховано Покійного у Venice Memorial Gardens. Похоронні відправи відслужив о. Василь Петрів.

Замість квітів пожертви просимо складати на "War Victims Fund" через 56 Відділ СУА, або на "Ukrainian Catholic Education Foundation", або на Ukrainian American Veterans Scholarship Fund.

Товариство Української Мови ім. Шевченка-США ділиться сумною вісткою з членами та громадою, що 6 січня 2022 року відійшов у вічність

св. п. Атанас Кобрин

активний, довголітній член та добродій Товариства Української Мови (ТУМ) на Флориді.

Св. п. Атанас і Його дружина Катруся щедро підтримували словом і ділом усі заходи ТУМ у допомозі «Просвітам» у всіх областях України. Вони фінансово допомагали висилати в Україну літературу, друковану в діаспорі, та підтримували студентів-україністів в Україні. Св.п. Атанас був також дуже активний в українській-американській громаді в Норт Порт, Флориди, та дописував щотижня до North Port Sun про події в житті української громади в південно-західній Флориді.

Відійшов у вічність шляхетний Українець!

Вічна Йому пам'ять!

За управу ТУМ,

проф. Віра Боднарук, голова

Провід 5-го куреня Уладу Старших Пластунів і 20-го куреня Уладу Пластових Сеніорів

ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ

ділиться сумною вісткою, що 9 січня 2022 року відійшов у Вічність

св. п.

пл. сен.

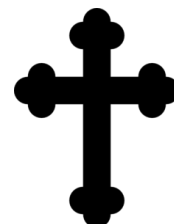
Осип Данко

колишній Голова Українського Музею, довголітній і заслужений громадський діяч.

В імені Ордену складаємо горем прибитій Родині наші найглибші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

З Хрестом і Мечем!

У десяту невимовно болючу річницю відходу у Божу вічність нашого найдорожчого і незабутнього Чоловіка, Батька і Дідуся

св.п.

АНДРІЯ ВСЕВОЛОДА ДОБРЯНСЬКОГО

буде відправлена Поминальна Свята Літургія у церкві св. Юра в Нью-Йорку у вівторок, 1 лютого 2022 року, о годині 6:00 вечора.

Про молитви за спокій душі Покійного просить

дружина Стефанія з родиною

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“:

advertising@ukrweekly.com

Федеральна Кредитна Спілка СУМА пропонує електронну послугу отримання оплати та виставлення рахунків клієнтам для малого та мікробізнесу

Без щомісячних платежів

Простий і дешевий спосіб прийняття до оплати пластикових карток та прямих банківських платежів

Дозволяє відповідати «Так, звичайно» на такі запитання, як «Чи приймаєте ви кредитні картки? Мені хотілось би отримати карткові бонуси за оплату!»

Професійні рахунки та кошториси за лічені секунди

Проста для перегляду цифрова платіжна панель

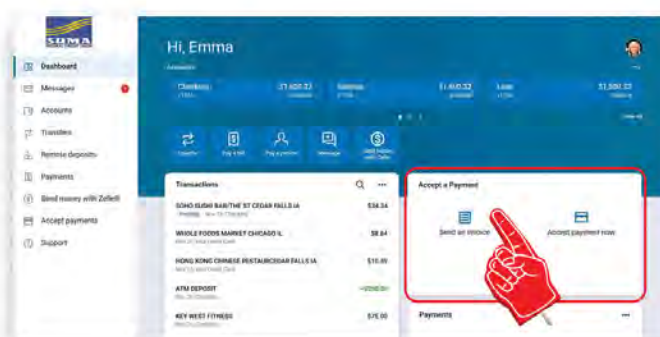
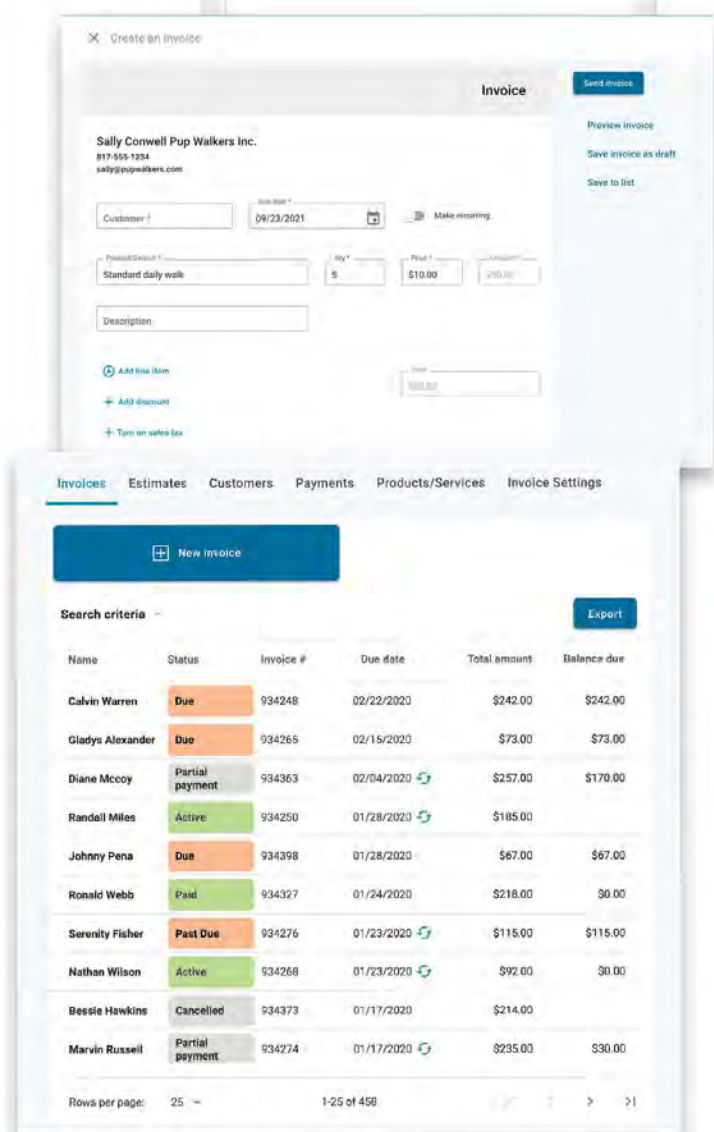
Поширюйте лінк, щоб ваші клієнти могли платити будь-де

Поширюйте скрізь, де ви спілкуєтеся зі своїми клієнтами: через SMS, електронну пошту, веб-сайт, соціальні мережі та навіть QR-коди в магазині

Найнижчі відсотки за транзакцію і без додаткової комісії

Платежі надходять безпосередньо до вашого рахунку у СУМА

Усе обробляється через ваш комп'ютер або мобільний додаток

www.sumafcu.org
memberservice@sumafcu.org

Скануйте для отримання додаткової інформації або задзвоніть, щоб дізнатися, як СУМА може допомогти вашому бізнесу

Головне Бюро:
 125 Corporate Blvd.
 Yonkers, NY 10701
 P: 914.220.4900
 F: 914.220.4090

Філія у Спрінг Вали:
 16 Twin Ave.
 Spring Valley, NY 10977
 P: 845.356.0087
 F: 845.356.5335

Філія у Стемфорд:
 125 39 Clovelly Rd.
 Stamford, CT 06902
 P: 203.969.0498
 F: 203.316.8246

Філія у Нью-Гейвен:
 555 George St.
 New Haven, CT 06511
 P: 203.785.8805
 F: 203.785.8677